

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának nyomon követésére és bejelentésére, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb információknak a nemzeti és uniós szintű bejelentésére szolgáló rendszerről

(COM(2011) 789 final – 2011/0372 (COD))

(2012/C 181/30)

Előadó: **Richard ADAMS**

2011. november 23-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 192. cikkének (1) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának nyomon követésére és bejelentésére, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb információknak a nemzeti és uniós szintű bejelentésére szolgáló rendszerről

COM(2011) 789 final – 2011/0372 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2012. március 14-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2012. március 28-29-én tartott 479. plenáris ülésén (a március 28-i ülésnapon) 151 szavazattal 3 ellenében, 16 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB elismeri és maga is úgy véli, hogy az Uniót és a tagállamokat pontos és átfogó adatokkal kell segíteni kibocsátás-csökkentési kötelezettségeik teljesítésében és az éghajlatváltozásra és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó csomag végrehajtásában. Az itt tárgyalt rendelet megerősíti ezt a folyamatot.

1.2 A 4. pontban foglalt részletes ajánlások mellett az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy az adatgyűjtési eljárásnak arányosnak kell lennie, és továbbra is ügyelni kell arra, hogy az eredményeket az éghajlat-politikai célok elérésére és a lakosság energiaügyi tájékoztatásának folytatására használják fel.

2. Bevezetés

2.1 Ez az új rendelet szolgáltatja a jogalapot az éghajlatváltozásra és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó 2009-es csomagban felsorolt felülvizsgált uniós nyomonkövetési kötelezettségvállalások teljesítéséhez és ahhoz, hogy időben és pontosan nyomon kövessék a szóban forgó uniós, illetve a nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítése terén elért eredményeket. Bár az EU közvetlenül a világ szén-dioxid-kibocsátásainak mintegy 11 %-áért felelős, az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentésére és az erőforrás-hatékonyságra irányuló stratégiai elkötelezettsége és fellépése pozitív és alapvető hozzájárulásnak tekinthető a nemzetközi végrehajtási mechanizmusokhoz. A cél az iparosodás előtti szinthez viszonyított globális átlagos hőmérséklet-emelkedés 2 Celsius-fok alatt tartása. (A 2020-ra kitűzött célok a következők: az 1990-es szinthez képest a CO₂-kibocsátás 20 %-os csökkentése, a megújuló energiák használatának 20 %-os növelése és az energiahatékonyság 20 %-os javítása.)

2.2 A globális energiaegyensúly megváltozása miatt a Föld klímája egyre gyorsabban változik. Az infravörös sugárzás

elnyelni és kibocsátani képes ÜHG-k jelenléte a Föld légkörében nagyban befolyásolja a hőmérsékletet. A vízgőz után a legjelentősebb ÜHG a szén-dioxid (CO₂), de a metán és az ózon is jelentős hatású tényező.

2.3 Az elmúlt 250 évben a fosszilis tüzelőanyagok elégetése következtében a légkör CO₂-tartalma 280 ppm-ről 390 ppm-re növekedett. Jóllehet a természetes CO₂-források messze meghaladják az emberi eredetű forrásokat, a természetes forrásokat korábban ún. „szén-dioxid-elnyelők” ellensúlyozták, ilyen például a növények és planktonok által végzett fotoszintézis. Az emberi eredetű ÜHG-kibocsátások növekedése az erdőirtással párosulva felborította ezt az egyensúlyt.

2.4 Az éghajlat változását témérdek tudományos adat bizonyítja, és már eddig is jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti károkat okozott. Egyes modelleken alapuló előrejelzések súlyos jövőbeli hatásokat jeleznek: ilyen pl. a tengerszint emelkedése, az elsivatagosodás, a biodiverzitás csökkenése és az éghajlati viszonyok felborulása. Elvileg széles körben elfogadott, hogy a megelőzés jobb (és olcsóbb) megoldás, mint a hatások enyhítése vagy az alkalmazkodás. Azonban a gazdasági növekedés iránti igény, a globális fejlődés terén tapasztalt egyenlőtlenségek, a fosszilis üzemanyagok változatlan első helye a világ primer energiaforrásai között és a Föld népességének feltartóztatathatatlansága mind szerepet játszott abban, hogy mindeddig nem sikerült politikai konszenzusra jutni az ember okozta ÜHG-kibocsátások csökkentését célzó hatékony mechanizmus végrehajtása kapcsán.

2.5 1992-ben a riói „Föld csúcstalálkozón” kidolgoztak egy nemzetközi egyezményt, az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezményét (UNFCCC), melynek célja az üvegházhatású gázok

léggöri koncentrációjának stabilizálása volt. Erre válaszul 1993-ban az EU mechanizmust hozott létre az ÜHG-kibocsátások nyomon követésére⁽¹⁾. 1997-ben az UNFCCC Kiotói Jegyzőkönyve olyan módszerekkel igyekezett visszaszorítani az ÜHG-kibocsátásokat, amelyek tükrözték az egyes országok közötti különbségeket ezen a téren, az országok anyagi helyzetét és a csökkentés végrehajtására való képességét. Erre válaszul az EU 2004-ben frissítette az ÜHG-k nyomon követésére vonatkozó mechanizmusait⁽²⁾, és számos alacsony szén-dioxid-kibocsátásra irányuló stratégiát alakított ki⁽³⁾. Ezek közül a legfrissebb a 2050-ig szóló energiaügyi ütemterv⁽⁴⁾. A legfontosabb nemzetközi megállapodások terén továbbra is lassú a haladás, de ez a rendelet biztosítja majd a szükséges nyomonkövetési keretet az EU számára ahhoz, hogy támogatni tudja a nemzeti, uniós és nemzetközi szintű kötelezettségvállalások teljesítését.

3. Az európai bizottsági javaslat összefoglalása

3.1 A rendelet célja az, hogy segítséget nyújtson az Unió és a tagállamok számára a kibocsátás-csökkentési kötelezettségeik teljesítésében, valamint az éghajlatváltozásra és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó csomag végrehajtásában. A bejelentett adatok számos szempontját javítja, és biztosítja, hogy teljesüljenek a nemzetközi nyomonkövetési és jelentéstételi kötelezettségek, ideértve a fejlődő országoknak biztosított pénzügyi és műszaki segítségnyújtással kapcsolatos jelentéstételt is. Emellett megkönnyíti az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó új eszközök kifejlesztését, és jogalapot teremt a jövőbeli jelentéstételi kötelezettségek és iránymutatások végrehajtásához.

3.2 A rendelet az UNFCCC és a Kiotói Jegyzőkönyv által előírt jelentéstételre vonatkozik, és hét üvegházhatású gáz kibocsátásaira terjed ki, valamennyi ágazatra vonatkozóan (energia, ipari folyamatok, földhasználat, földhasználat-megváltoztatás és erdőgazdálkodás (LULUCF), hulladék, mezőgazdaság stb.). A 2009. és a 2010. évi UNFCCC-konferencián megállapodás született a jelentéstételi rendszer megerősítéséről, hogy az EU és mások is teljesíteni tudják a fejlődő országok számára nyújtott pénzügyi, technológiai és kapacitásépítési támogatásra vonatkozó kötelezettségvállalásaikat.

3.3 Az új rendelet a vállaláselosztási határozatban és a felülvizsgált EU ETS irányelvben foglalt nyomonkövetési és jelentéstételi követelményeket vezeti be, azáltal, hogy felülvizsgálati és megfelelési ciklust hoz létre a vállaláselosztási határozat értelmében, és a követelményeket kiegészíti a szén-dioxid-kibocsátási egységek árverezéséből származó bevételek felhasználására vonatkozó, a felülvizsgált ETS-irányelvben szereplő jelentéstételi kötelezettségekkel. Emellett fejleszteni fogja a jelenlegi nyomonkövetési és jelentéstételi keretet, hogy az megfeleljen a jövőbeli uniós és nemzetközi jogszabályok igényeinek. Ehhez megteremti a tengeri szállításokból származó kibocsátások, a légi közlekedés és a LULUCF nem CO₂-kibocsátással összefüggő klímahatásai, valamint az alkalmazkodás nyomon követésének és bejelentésének kereteit.

3.4 Általánosságban fejleszti a fejlődő országoknak biztosított pénzügyi és műszaki segítségnyújtással kapcsolatos uniós jelentéstételt, a léggöri szennyező anyagokra vonatkozó egyéb uniós jogi eszközökkel összhangban javítja a jelentéstétel következetességét és – a korábbi végrehajtásokból levont tanulságok figyelembevételével – fejleszti a tényleges kibocsátásokkal, az előrejelzésekkel, a szakpolitikákkal és intézkedésekkel kapcsolatos jelentéstételt.

3.5 Az új rendelet emellett megteremti az EU ETS keretében folytatott árverezésből származó bevételek bejelentésének alapjait, átláthatóságot biztosítva és ellenőrizve, hogy igyekeznek-e az árverezésből származó éves bevételeknek legalább a felét az éghajlatváltozás elleni intézkedésekre fordítani az Unióban és az Unió kívüli országokban.

3.6 A 20 %-os kibocsátás-csökkentési cél eléréséhez a rendelet azzal járul hozzá, hogy az éves felülvizsgálati folyamatot felgyorsítja és hatékonyabbá teszi, és lehetővé teszi annak éves szintű meghatározását, hogy a tagállamok teljesítik-e kitűzött céljaikat. Külön jelentéstételt ír elő a tagállamok által az ETS alá tartozó és azon kívüli ágazatokban végrehajtott politikákkal és intézkedésekkel kapcsolatban, lefekteti a tengeri szállításokból származó kibocsátások és a légi közlekedés nem CO₂-kibocsátással összefüggő hatásai bejelentésének alapját, amivel előkészíti a terepet a tényleges intézkedések végrehajtásához ezekben az ágazatokban.

3.7 A korábbi jogszabály helyébe lépő felülvizsgált rendelet a nemzeti szintű jelentéstételre vonatkozik, a kkv-kat vagy az ágazati szereplőket nem kötelezi további adatgyűjtésre, így nem ró újabb kötelezettségeket a vállalatokra.

4. Általános és részletes megjegyzések

4.1 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a kibocsátások és az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb adatok nyomon követése és bejelentése abszolút elengedhetetlen az UNFCCC szerinti nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítéséhez és ahhoz, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelemben érdemben részt vevő országok között világszerte bizalmi légkör alakuljon ki.

4.2 Az Európai Unióban már régóta az Európai Bizottság feladata, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökség támogatásával a tagállamokból összegyűjtse a nyomonkövetési adatokat és az európai kibocsátások uniós áttekintésének részeként továbbítsa őket az UNFCCC-hez, valamint hogy összegyűjtse a szükséges információkat annak nyomon követéséhez, hogy betartják-e az éghajlatváltozással kapcsolatos követelmények jelentette terhek megosztásáról szóló, Unión belüli megállapodásokat. Ezért alapvető, hogy az Európai Bizottságnak meglegyen a hatásköre ahhoz, hogy a szükséges információkat számon kérje a tagállamokon, ellenőrizze azok pontosságát, időszerűségét és következetességét, és nem kielégítő jelentéstétel esetén megtegyen minden szükséges intézkedést a határértékeknek való megfelelés biztosításához.

⁽¹⁾ A Tanács 1993. június 24-i 93/389/EGK határozata.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. február 11-i 280/2004/EK határozata.

⁽³⁾ COM(2011) 112.

⁽⁴⁾ COM(2011) 885/2.

4.3 A különféle jelentéstételi kötelezettségek idővel szórva-nyossá váltak, és átfedéseket, hézagokat és összeegyeztethetetlen elemeket tartalmaznak. Az éghajlatváltozásra és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó csomagot nemrégiben új követelményekkel egészítették ki, és előre látható, hogy ezeket valószínűleg rövidesen újabbak követik, például a tengeri kibocsátások bejelentésére vonatkozóan. Kiemelten fontos, hogy a 2020-ra vállalt 20 %-os csökkentési cél teljesítése terén elért haladás nyomon követése és bejelentése pontosan és időben megtörténjen.

4.4 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy ezért itt az ideje az összes követelményt egy új rendeletbe foglalni. Ez egyes fontos területeken kiterjeszti a hatályt, miközben egyszerűsíti az egész megfelelési rendszert azért, hogy az összes követelményt egyetlen nyomonkövetési és jelentéstételi rendszerbe foglalja, amely valamennyi jelenlegi és már most előre látható nyomonkövetési és jelentéstételi követelményt egybefog.

4.5 Az EGSZB üdvözlí, hogy a szöveg a jelentéstételi rendszereket (amennyiben ezek arányosak és hasznosak) a nemzeti és uniós nyilvántartási rendszerek köré építi (5. és 6. cikk), ami lehetővé teszi, hogy a haladást évente értékeljék az általános 2020-as célkitűzés és a 4. cikkben említett, alacsony széndioxid-kibocsátást célzó nemzeti fejlesztési stratégiák fényében. Ez a proaktív információgyűjtés legjobb módja, ahol a gyűjtés célja a haladás nyomon követése és szükség esetén előrelendítése, hogy biztosan sikerüljön elérni egy fontos középtávú célt.

4.6 A rendelet az Unióban működő összes ágazatból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátások és „elnyelők” átfogó nyomon követéséről és bejelentéséről rendelkezik, ami egyértelműen alapvető ahhoz, hogy pontos képet kapjunk arról, hogy Európa hogyan befolyásolja a globális kibocsátási szinteket. Az EGSZB támogatja azt a javaslatot, hogy a rendelet hatálya terjedjen ki a tengeri szállításból származó kibocsátásokra (10. cikk) és bármely egyéb kibocsátástípusra, amelyre még nem vonatkoznak nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények. A (10) preambulumbekzdés azt sugallja, hogy egyes járatokra nem vonatkozna a légiközlekedési kibocsátásokról szóló jelentéstételi kötelezettség. Amint azt az EGSZB már korábban megjegyezte⁽⁵⁾, ezt problematikusnak tartja, mivel ez a fajta kiskapu könnyen kihasználható. Véleményünk szerint ezt alaposan felül kellene vizsgálni.

4.7 Az ÜHG-kibocsátások mellett annak nyomon követése és bejelentése is fontos, hogy milyen léptékű intézkedéseket és beruházásokat tesznek a kibocsátások és hatásaik csökkentése vagy korlátozása érdekében, és mennyire igyekeznek erőfeszítésekkel és ráfordításokkal alkalmazkodni a már bekövetkezett éghajlatváltozás hatásaihoz. Adatokra van szükség mind az állami, mind pedig a magánszektor által tett erőfeszítésekről és ráfordításokról, ezért az EGSZB maradéktalanul támogatja a rendelet 13–16. cikkében foglalt idevonatkozó javaslatokat. A

16. cikk azonban némiképp pontatlan azt illetően, hogy milyen adatokat kell szolgáltatni az alkalmazkodási intézkedések kapcsán, az EGSZB szerint ezt a cikket alaposabban ki kellene dolgozni. Figyelembe kell venni, hogy ez megfelelő, arányos hasznot hozzon, és kerülni kell a párhuzamos intézkedéseket.

4.8 Az EGSZB úgy véli, hogy a nyomon követésnek és a jelentéstételnek ki kellene terjednie az Unió által a kereskedelmi és befektetési kapcsolatok révén a világ többi régiójában hagyott szénlábnymra, illetve az ott kifejtett hatásokra. A 17. cikk a fejlesztési támogatásokra és a technológiaátadásra vonatkozó jelentéstételről szól. Nem terjed ki azonban a kereskedelem hatásaira és a magánszférabeli pénzmozgásokra. Tisztában vagyunk azzal, hogy a más (fejlett és fejlődő) országokból származó kibocsátásokkal az UNFCCC értelmében az érintett országoknak maguknak kell elszámolniuk, és hogy a 2010-es és 2011-es megállapodások részeként a fejlett országok az EU-val együtt támogatni fogják a fejlődő országok nyilvántartási és nyomonkövetési rendszereinek fejlesztésére tett erőfeszítéseket. Ez hasznos fejlemény, de önmagában nem oldja meg az EU-nak a világ többi részén hagyott szénlábnymával kapcsolatos kérdéseket. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy alaposabban fontolja meg ezeket a szempontokat.

4.9 Arra biztatja továbbá az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt annak biztosítására, hogy a hivatalos fejlesztési segélyen (ODA) **felül** nyújtott pénzügyi és műszaki támogatás szerepeljen a pénzügyi és műszaki támogatásokról szóló jelentésekben. Így átfogóbb képet kaphatunk az egész Unió által a fejlődő országoknak nyújtott támogatás kedvezményezettjeiről és mértékéről, és így javítható a politikák kialakítása és a végrehajtási beavatkozások fontossági sorrendjének meghatározása.

4.10 A jelentésekben szereplő adatok pontossága és következetessége igen fontos ezen a területen, mivel a világ számára alapvető, hogy eredményesen kezeljük az éghajlatváltozást, és hogy biztosítsuk minden ország lehetőségeihez mért részvételét. Az is igen fontos, hogy minderre időben sor kerüljön, hogy a tervektől és a kötelezettségvállalásoktól való eltéréseket azonnal észre lehessen venni, és azonnali kiigazító intézkedéseket lehessen hozni. Az EGSZB támogatja az új rendeletből kilágoló, e szempontokkal kapcsolatos szigorúbb fegyelmet és felülvizsgálati eljárásokat.

4.11 A rendelet legtöbb cikke kötelezi a tagállamokat, hogy meghatározott típusú információkat szolgáltatassanak az Európai Bizottságnak. Az EGSZB úgy tudja, hogy az Európai Bizottság, a tagállamok és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szoros munkakapcsolatban állnak egymással, és hogy a legtöbb követelményt az Európai Bizottság és a tagállamok együttműködésben és egyetértésben dolgozták ki, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség támogatásával, amely a részletes adatgyűjtés és minőség-ellenőrzés oroszánrészéért felelős. Határozottan támogatjuk ezt az együttműködési szemléletet, és úgy véljük, hogy leginkább ezzel biztosítható a pontos és friss információk legjobb áramlása és a problémák elsimítása.

⁽⁵⁾ HL C 175., 2007.7.27., 47. o.

4.12 Az EGSZB megjegyzi, hogy még előfordulhat, hogy egyes tagállamoktól nem megfelelő időben érkeznek be az adatok, illetve jelentések. Támogatja azokat a rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy ilyen esetben a hiányzó adatokat becslésekkel pótolják (9. cikk), és hogy az Európai Bizottság rendszeres vagy szándékos kötelezettségzegés esetén jogsértési eljárást indítson.

4.13 Az EGSZB üdvözlí, hogy a 25. cikk nyíltan elismeri az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EKÜ) szerepét, és hogy az Európai Bizottság biztosít bennünket arról, hogy a rendszeres nyomonkövetési feladatokat az EKÜ által Európa-szerte létrehozott kiváló együttműködési hálózatok köré szervezve kívánja folytatni. Az EKÜ-nek megvannak a feladat ellátásához szükséges szakmai készségei és hálózatai, és a környezeti adatokról és tendenciákról készített független jelentéseinek elismertsége és hitele világszerte jelentős. Az EGSZB úgy véli, hogy az EKÜ-nek főszerepet kellene játszania a rendelet végrehajtásában, és hogy minél nagyobb szerepe van az EKÜ-nek az összegyűjtött adatok közzétételében és értékelésében, a rendeletnek annál nagyobb független tekintélye és hitele lesz.

4.14 Ezenkívül az EKÜ van a legjobb helyzetben ahhoz, hogy informálisan kiterjessze ugyanezen vagy hasonló nyomonkövetési és jelentéstételi módszereket az Unió olyan közvetlen szomszédaira, amelyek már ma is rendszeresen együttműködnek az EKÜ-vel, egyértelmű előnyökkel. A végső célként azt kell megjelölni, hogy egy olyan nyomonkövetési rendszer jöjjön létre Európában, amely világszerte követendőnek tartott modellként általános elismertségre tud szert tenni.

4.15 Kapacitásépítés. Egy európai nyomonkövetési és jelentéstételi rendszer sikere azon múlik, hogy az egyes tagállamok rendelkeznek-e szakképzett és hozzáértő csapatokkal és hálózatokkal a primer adatok pontos, objektív és időben történő összegyűjtéséhez. Az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottság és az EKÜ azon szándékát, hogy együttműködői kapcsolatok kiépítésével, szakértői csoporttevékenységekkel és megfelelő képzések támogatásával segítsen támogatni és fenntartani a tagállamok idevonatkozó kapacitásait. Hasznos lehetne célzott finanszírozási forrásokat előírni ezekre a feladatokra.

4.16 Örömmel nyugtázzuk, hogy az Európai Bizottság szerint a rendelet folytán várhatóan jóval több helyről érkezik

majd idevonatkozó adat, és azok minősége is jelentősen javul, mégpedig szerény többletköltségek mellett, mivel a kiadásokat ellensúlyozzák a követelmények egyszerűsítéséből adódó megtakarítások. Tekintettel arra, hogy az éghajlatváltozás milyen fontos kérdés Európa és a világ számára, alapvető, hogy a nyomon követés és a jelentéstétel a rendeletben foglaltak szerint alaposan és megbízhatóan történjen. Jelenleg azonban nyilvánvalóan ugyanilyen fontos, hogy ez a lehető legkevesebb többletterheléssel járjon. Ezért örömmel állapítjuk meg, hogy a rendelet várhatóan nem ró újabb terheket a vállalkozásokra.

4.17 Általánosságban azt kérnénk, hogy az országspecifikus adatokat (2. cikk) az Európai Bizottság illetékes főigazgatóságai és az Európai Külügyi Szolgálat osztályai osszák meg egymással. Ez az értékes információk szélesebb körű használatára ösztönöz azok körében, akik az érintett főigazgatóságokon/osztályokon meghatározzák az ágazati és egyéb prioritásokat.

4.18 Az éghajlatváltozással kapcsolatos kötelezettségvállalások teljesítésének nemzeti és nemzetközi nyomon követését szolgáló összesített adatok rendelkezésre bocsátása mellett a nem összesített adatok folyamatos gyűjtése is kiemelten fontos ahhoz, hogy az egyes emberek és különféle szervezetek klímavédelmi hozzájárulásait maguk az érintettek és mások is felmérhessék és nyomon követhessék. Igencsak kíváncsi, hogy minden helyi vagy egyéni mérési és nyomonkövetési rendszer összhangban legyen a nemzeti és nemzetközi rendszerekkel, hogy az adatok egyszerűen összehasonlíthatók és lebonthatók legyenek, és hogy a különféle politikáknak és a különféle szereplők fellépéseinek hatásai összehasonlíthatóak és értékelhetőek legyenek. Bár ez nem közvetlen célja a vizsgált rendeletnek, nagyon fontos, hogy ezt a követelményt teljes körűen figyelembe vegyék a nemzeti és uniós szintű nyomonkövetési rendszerek kialakításában, hogy minden szinten teljesen koherens nyomonkövetési rendszert lehessen kialakítani.

4.19 Úgy véljük továbbá, hogy e kiterjedt adatgyűjtési és nyomonkövetési gyakorlat révén, tájékoztató és oktatási anyagok és idevonatkozó gyakorlati cselekvési programok útján lehetőség nyílik a polgárok szerepvállalásának ösztönzésére. Minden lehetőséget meg kell ragadni az uniós polgárok tudatosságának növelésére és arra, hogy elmagyarázzuk és nyomon kövessük az éghajlat-politika társadalmi hatásait. Az EGSZB kész továbbra is aktív szerepet vállalni ebben.

Kelt Brüsszelben, 2012. március 28-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON